

DOKUMENTUMOK

Indokolás*

A nemzeti kisebbségek és a hozzájuk tartozó személyek védelme a kormányzati Program egyik fő célkitűzését képezi. Ennek értelmében, ahogy az a Program 25. fejezetében is rögzítve van, „Románia Kormánya – az Európai Unióba való integráció folyamatában tett kötelezettségvállalásával, valamint az e tárgyban keletkezett nemzetközi dokumentumokkal megegyezően – közreműködik a nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgárok etnikai identitásának szabad kinyilvánítása, megőrzése és fejlesztése jogának biztosításában úgy, hogy ezek a személyek teljes mértékben megnyilvánulhassanak a kultúra, a nyelv, a vallás, a nevelés, a közélet területén”.

A kisebbségpolitika alapvető céljai: a nemzeti, kulturális, vallási és nyelvi önazonosság megőrzése, kinyilvánítása és fejlesztése a megerősítő politikák révén; a diszkrimináció elleni küzdelem és a tolerancia támogatása; az etnikumközi párbeszéd bátorítása, illetve az antiszemitizmus, sovinizmus és szélsőségeség bármilyen formájának a kiküszöbölése.

A Program előírásainak megfelelően a Kormány szándéka kezdeményezni egy Románia nemzeti kisebbségeinek jogállásáról szóló törvénytervezetet, valamint a nemzeti kisebbségi intézményrendszer megszervezéséhez és működéséhez megfelelő jogi keretet, Románia (újra)kiadott) Alkotmánya 73. cikkelyének (3) bekezdése r) betűjénél közölteknek megfelelően. Ennek célja a szükséges jogkör biztosítása a nemzeti kisebbségek képviselői számára az anyanyelvű kulturális és tanügyi intézmények létesítéséhez és vezetéséhez, tekintettel a kulturális autonómia intézményes és törvényes kereteinek a megteremtésére.

Az I. fejezet a nemzeti kisebbségek definícióját adja, és meghatározza azokat a személyeket, akik a nemzeti kisebbségekhez tartoznak. Emellett részletezi az egyenlőség és a nem megkülönböztetés elvét, egy nemzeti közösséghez való tartozás szabad kinyilvánításának elvét, valamint a nemzeti jelképek használatához és a nemzeti ünnepek szervezéséhez való jogot is.

A nemzeti önazonosság megőrzése, kinyilvánítása és fejlesztése jelen tervezet II. fejezetének vezérelvei. Ily módon szavatolva van az anyanyelvű oktatási rendszer, az óvodától az oktatói fokozatok, illetve a különböző tudományos címek elnyeréséig. Az oktatási folyamatban szabályozva van a

* *Forrás: Expunere de motive.*

kötelező konzultálás a kisebbség törvényes képviselővel. Így ezek határoznak az anyanyelven működő állami intézmények létesítéséről, megszüntetéséről és működtetéséről. Ebben a fejezetben van rögzítve a nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgárok joga a kulturális örökségük védelméhez és megőrzéséhez, a saját kultúrintézményeikhez való jog, mint ahogy azon jog is, hogy anyanyelvükön terjesszék és férjenek hozzá az információkhoz. A szabad vallásgyakorlás, a felekezetek közötti egyenlőség és ezek intézményi és működési autonómiája olyan garanciákat jelentenek, amelyeket az állam nyújt a nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgárok-nak. Hasonlóképpen ki van fejtve az anyanyelv írásos vagy szóbeli használatához való jog a helyi közhatalóságokkal és a decentralizált hatóságokkal történő kapcsolatokban.

A III. és a IV. fejezetek meghatározzák a nemzeti kisebbségekhez tartozó állampolgárok szervezeteinek léthozásához és működtetéséhez szükséges törvényes keretet. Vácsolják a Nemzeti Kisebbségek Tanácsának – amely jogi személyiséggel rendelkező közjogi jogalany, a nemzeti kisebbséghez tartozó állampolgároknak a Parlamentben képviselt szervezeteiből áll – felépítését és hatáskörét.

A kulturális autonómia fogalma az V. fejezetben kerül bemutatásra. A kulturális autonómia szavatolja a nemzeti kisebbségeknek azon illetékességét, hogy a tagjai által választott, az állami hatóságok által is elismert testületek révén döntéseket hozzanak a nemzeti, kulturális, nyelvi és vallási identitásukat érintő kérdésekben, mely testületek döntéseik végrehajtását biztosítják.

A nemzeti kisebbségek kulturális autonómiája azon illetékességekre vonatkozik, hogy szervezzék, adminisztrálják és ellenőrizték az anyanyelvű oktatást, a kulturális és sajtóintézményeket, kinevezzék vagy az esetnek megfelelően véleményezzék a nemzeti kisebbség nyelvén működő állami oktatási intézmények és a saját művelődési intézmények vezetőségének a kinevezését. A nemzeti kisebbségeknek jogukban áll belső választás útján megválasztani egy Kulturális Autonómia Nemzeti Tanácsot, amely az említett feladatköröket és illetékességeket gyakorolhatja.

Figyelembe véve, hogy egy pluralista és demokratikus társadalomnak tiszteletben kell tartania minden nemzeti kisebbséghez tartozó személy nemzeti, kulturális, nyelvi és vallási önazonosságát, és megfelelő feltételeket kell teremtenie azért, hogy e személyek kifejezhessék, megőrizhessék és fejleszthessék az önazonosságukat, jelen törvényben Románia nemzeti kisebbségeinek jogállását szabályozzuk.

A bemutatottak alapján lett kidolgozva a mellékelt törvénytervezet, a Románia (újraközzölt) Alkotmányának 76. cikkelye (3) bekezdésében előírt sürgősségi eljárással, amit elfogadásra a Parlament elé terjesztünk.

Călin Popescu-Tăriceanu
Miniszterelnök

Aláírás

Fordította: Horváth István